

## **ZARZĄDZENIE NR 192/17**

### **WÓJTA GMINY NAREW**

z dnia 18 stycznia 2017r.

#### **w sprawie przygotowania projektów uchwał Rady Gminy Narew.**

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zatwierdzam projekty następujących uchwał na XXIII sesję Rady Gminy Narew:

- w sprawie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury – Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi i Biblioteki Publicznej w Narwi i utworzenia Narwiańskiego Centrum Bibliotecznego – Kulturalnego w Narwi;
- w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Narew
- w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Narew;
- w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocy społecznej „Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017 – 2020”;
- w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2017;
- w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Narew na 2017 rok;
- w sprawie zmian w budżecie gminy na 2017 rok.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

**WÓJT**  
*mgr Andrzej Pleskowicz*

**UCHWAŁA NR XXIII/...../17**

**RADY GMINY NAREW**

z dnia ..... stycznia 2017 r.

**w sprawie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury – Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi i Biblioteki Publicznej w Narwi i utworzenia Narwiańskiego Centrum Bibliotecznego - Kulturalnego w Narwi.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 9 ust. 1 i art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), art. 9, 18 i art. 19 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t. j.: Dz. U. z 2012 r. poz. 406 z późn. zm.) oraz art. 10 i 13 ust. 2 i ust. 7 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t. j.: Dz. U. z 2012 r. poz. 642 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. W celu efektywnego wykonywania zadań Gminy Narew w zaspakajaniu potrzeb wspólnoty w zakresie kultury, a także wzmocnienia i uproszczenia procedur zarządczych, a także efektywniejszego wykonywania zadań Gminy dotyczących zaspokojenia potrzeb wspólnoty w zakresie kultury zamierza się wszcząć postępowanie mające na celu połączenie z dniem 1 sierpnia 2017 roku (*1 października 2017 r.*) samorządowych instytucji kultury – Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi i Biblioteki Publicznej w Narwi.

2. W wyniku połączenia instytucji, o których mowa w ust. 1 utworzona zostanie gminna jednostka organizacyjna, działająca w formie samorządowej instytucji kultury pod nazwą: Narwiańskie Centrum Bibliotecznego - Kulturalnego w Narwi, zwane dalej „Centrum”.

3. Centrum uzyska osobowość prawną i będzie mogło rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru gminnych instytucji kultury. Z dniem wpisu do rejestru Centrum zostaną wykreślone z rejestru instytucje, o których mowa w ust. 1.

§ 2. Przedmiotem działania Centrum będzie wykonywanie zadań własnych gminy w zakresie organizowania działalności kulturalnej, zaspokajanie potrzeb oświatowych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury na terenie gminy Narew z uwzględnieniem potrzeb czytelniczych i edukacyjnych i nie spowoduje uszczerbku w wykonywaniu dotychczasowych zadań.

§ 3. Z chwilą wpisu do rejestru samorządowych instytucji kultury Centrum przejmie całe mienie połączonych instytucji kultury.

§ 4. Z chwilą wpisu do rejestru samorządowych instytucji kultury Centrum wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki połączonych instytucji kultury, w tym przejmie wszystkie wierzytelności i zobowiązania.

§ 5. Pracownicy połączonych instytucji kultury staną się z dniem 1 sierpnia 2017 roku (*1 października 2017 r.*) pracownikami Centrum, a Centrum przejmie wszystkie prawa i obowiązki wynikające ze stosunków pracy.

§ 6. 1. Działalność Centrum będzie finansowana z dotacji udzielanej corocznie z budżetu Gminy Narew.

Wzrostki 1000

2. Centrum będzie mogło uzyskiwać środki finansowe i składniki majątkowe z: wpływów z własnej działalności, dotacji z budżetu państwa, wpływów z najmu i dzierżawy składników majątku, spadków, zapisów i darowizn od osób fizycznych i prawnych oraz innych źródeł.

§ 7. Uchwałę wraz z uzasadnieniem przekazuje się w celu zasięgnięcia opinii:

- 1) Krajowej Radzie Bibliotecznej;
- 2) Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

§ 8. Zobowiązuje się Wójta Gminy Narew do wystąpienia, po uzyskaniu opinii, o których mowa w § 8, o wydanie zgody przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na połączenie instytucji, o których mowa w § 1.

§ 9. Zamiar połączenia instytucji kultury w jedną jednostkę organizacyjną zostaje podany do publicznej wiadomości przez zamieszczenie na stronie internetowej Gminy Narew, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Narew oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Narew.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Walentyna Timofiejuk

Jakub Pawniczak

radca prawny

## UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, organizator może dokonać połączenia instytucji kultury, w tym instytucji kultury prowadzących działalność w różnych formach. Stosownie do art. 19 ww. ustawy połączenie instytucji kultury polega na utworzeniu jednej instytucji, w której skład wchodzi załogi i mienie należące do instytucji podlegających połączeniu.

Natomiast stawa o bibliotekach przewiduje obowiązek zasięgnięcia przez organizatora opinii trzech podmiotów: Krajowej Rady Bibliotecznej i Biblioteki Wojewódzkiej - Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku (zgodnie z art. 13 ust. 8 i art. 7 ust. 2 pkt 6 ustawy o bibliotekach) oraz jednostki sprawującej nadzór merytoryczny nad działalnością w odniesieniu do bibliotek wchodzących w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej (zgodnie z art. 13 ust. 4 w związku z art. 27 ust. 2 ustawy o bibliotekach). Z uwagi na treść art. 20 ust. 1 pkt 5 ustawy o bibliotekach, jednostką sprawującą nadzór merytoryczny w stosunku do Gminnej Biblioteki Publicznej w Narwi będzie Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Zgodnie z brzmieniem art. 13 ust. 2 ustawy o bibliotekach, organizator jest obowiązany na 6 miesięcy przed dniem wydania aktu o połączeniu podać do publicznej wiadomości informację o swoim zamiarze wraz z uzasadnieniem. Stąd też, dla realizacji tego zapisu, wymagane jest podjęcie uchwały przez Radę Gminy Narew o zamiarze połączenia instytucji.

Gmina Narew jest organizatorem Gminnej Biblioteki Publicznej w Narwi i Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi. Jednostki te mają oddzielną podmiotowość prawną i ich siedziby znajdują się w oddzielnych budynkach. Są też w rozumieniu prawa pracy oddzielnymi pracodawcami dla zatrudnionych pracowników. Zarówno Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi jak i Narwiański Ośrodek Kultury w Narwi mają oddzielne plany finansowe w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, ale obsługę finansową prowadzi urząd gminy. Oddzielna podmiotowość prawna wymaga tworzenie w strukturze organizacyjnej tych dwóch jednostek stanowiska kierowników i księgowych, a to zwiększa wydatki osobowe.

Z dniem 1 października 2016 roku weszła w życie ustawa o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego. Ustawa wprowadziła od 1 stycznia 2017 r. obowiązkową centralizację rozliczeń w jednostkach samorządu terytorialnego w zakresie podatku VAT.

Nadzór nad sprawami techniczno-administracyjnymi, związanymi z utrzymaniem budynków i infrastruktury, jest rozdzielony pomiędzy dyrektorów obu jednostek. Powoduje to brak spójności w zarządzaniu i brak efektywności w podejmowaniu decyzji związanych z zarządzaniem wspólnymi budynkami i terenem wokół nich.

Połączenie Gminnej Biblioteki Publicznej i Narwiańskiego Ośrodka Kultury jest w pełni uzasadnione. W związku z połączeniem obu instytucji nie ulegnie obniżeniu jakość świadczonych usług. Utworzone na bazie dotychczasowych instytucji kultury Narwiańskie Centrum Biblioteczno - Kulturalne w Narwi daje możliwość pełniejszego wykorzystania zasobów materialnych i merytorycznych obu instytucji oraz sprawniejszej organizacji pracy. Połączenie przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejącego potencjału ludzkiego i materialnego. Nastąpi centralizacja rozliczeń w zakresie podatku VAT, skomasowanie służb finansowo-księgowych, obsługi sprzętu, urządzeń itp.

Przedmiotem działań Narwiańskiego Centrum Biblioteczno - Kulturalnego w Narwi będzie wykonanie zadań własnych Gminy Narew w zakresie organizowania działalności kulturalnej, zaspokajanie potrzeb informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz upowszechniania wiedzy i kultury z uwzględnieniem potrzeb czytelnich i edukacyjnych. Połączenie



Biblioteki Publicznej z Ośrodkiem Kultury jest uzasadnione względami administracyjnymi, ale przede wszystkim kompetencje ustawowe tych podmiotów oraz formy ich realizacji niejednokrotnie się przenikają oraz uzupełniają.

Gromadzenie i opracowywanie materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu czytelnictwa, zaspokajania potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, samokształceniowych, udostępniania zbiorów na miejscu, wypożyczania na zewnątrz, pośredniczenia w wymianie międzybibliotecznej, prowadzenia działalności informacyjnej będzie utrzymywane i zapewnione na wysokim poziomie, przy profesjonalnej obsłudze administracyjnej. Jednocześnie organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej, wychowania przez sztukę, gromadzenia, dokumentowania, ochrony dóbr kultury, rozbudzania zainteresowań, promowanie zespołów, organizowania imprez, wspieranie zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu będzie dalej rozwijane.

Połączenie umożliwi zaplanowanie pracy rocznej, jako jednego organu instytucjonalnego, przy realizacji jednego budżetu dającego niższe koszty operacyjne i możliwości dokładniejszego nadzoru, nad działalnością jednej instytucji kultury. Z chwilą wpisu do rejestru samorządowych instytucji kultury Narwiańskie Centrum Biblioteczno - Kulturalne przejmie całe mienie połączonych instytucji kultury oraz wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki połączonych instytucji kultury, w tym przejmie wszystkie wierzytelności i zobowiązania. Pracownicy połączonych instytucji kultury staną się pracownikami Narwiańskiego Centrum Biblioteczno - Kulturalnego.

Reasumując, oczekiwanym skutkiem połączenia instytucji kultury jest stworzenie dużego, sprawnego centrum kultury, zwiększenie efektywności pracy kadry, racjonalizacja pracy, racjonalizacja struktury organizacyjnej uwzględniającej aktualne potrzeby, wzmocnienie pozycji negocjacyjnej, jak również większą możliwość generowania przychodów. Będzie jednolitą instytucją o urozmaiconym programie działania. Połączenie tych dwóch jednostek pozwoli na uzyskanie istotnych oszczędności w budżecie gminy, lepszą organizację pracy, a co za tym idzie lepszą efektywność w upowszechnianiu kultury. Wzrośnie efektywność i potencjał obu instytucji kultury, w tym także efektywność wykorzystania mienia, tj. świetlic wiejskich i filii bibliotecznych.

Powyższe argumenty przemawiają za podjęciem tej uchwały intencyjnej.

**U C H W A Ł A Nr**  
**RADY GMINY NAREW**  
z dnia     stycznia 2017r.

**w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność  
Gminy Narew**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 9 lit.a ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym / Dz. U z 2016r. poz. 446 / w zw. z art. 13 ust.1, art. 37 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami / j.t Dz.U. z 2016r. poz. 2147 z późn. zm. / i § 4 ust. 1a uchwały Nr XIV/90/08 Rady Gminy Narew z dnia 4 kwietnia 2008r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami gminy /Dz.Urz. Woj. Podl. z 2013r. poz. 2666/ **u c h w a ł a** się co następuje :

§ 1. Wyraża się zgodę na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Narew położonej w obrębie wsi Ogrodniki oznaczonej nr 76/1 o pow. 0,0900ha dla której prowadzona jest KW Nr BI2P/00032698/1 i nr 76/3 o pow. 0,12ha dla której prowadzona jest KW Nr BI2P/00032698/1.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Walentyna Timofiejuk

**UCHWAŁA NR XXIII/...../17**  
**RADY GMINY NAREW**  
z dnia ..... stycznia 2017 r.  
**w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Narew**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uznaje się za bezzasadną skargę wniesioną w dniu 19 grudnia 2016 r. przez Panią (.....), na działalność Wójta Gminy Narew dotyczącą czynności związanych z przeprowadzeniem przetargu na zbycie nieruchomości w (.....), zgodnie z uzasadnieniem stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Gminy Narew do zawiadomienia skarżącego o sposobie załatwienia skargi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Walentyna Timofiejuk

Jakub Ławniczak  
radca prawny

### Uzasadnienie

W dniu 19 grudnia 2016 r. do Urzędu Gminy Narew wpłynęła skarga Pani (.....) na czynności związane z przeprowadzeniem przetargu na zbycie nieruchomości w (.....).

Badając skargę na czynności Wójta Gminy Narew związane z przeprowadzeniem przetargu na zbycie nieruchomości w (.....) nie dopatrzyła się po stronie organu wykonawczego Gminy Narew działania niezgodnego z prawem i sprzecznego z interesem skarżącej jak również sprzecznego z zasadą zaufania uczestników postępowania do władzy publicznej. Wszystkie czynności podjęte przez Wójta jako organ przeprowadzający przetarg zostały poprawnie wykonane (wykaz nieruchomości do sprzedaży, sposób i treść ogłoszenia przetargu, stwierdzenie wniesienia wadium i przeprowadzenie przetargu).

Komisja przetargowa nie naruszyła przepisów prawa nie dopuszczając skarżącej do przetargu bez pełnomocnictwa udzielonego jej przez syna, z którym wspólnie wpłaciła wadium. W przypadku kilku osób przystępujących do przetargu celem wspólnego nabycia nieruchomości niezbędnym jest ich wspólny udział w przetargu bądź udzielenie przez jedną nich pełnomocnictwa na zasadach ogólnych pozostałym osobom przystępującym do przetargu.

W kontekście zgromadzonych w tej sprawie materiałów stwierdzić należy, że skarga powinna być uznana jako niezasadna w całości



**UCHWAŁA NR XXIII/...../17**

**RADY GMINY NAREW**

**30 stycznia 2017 roku**

**w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocy społecznej „Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579, poz. 1948) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. - Dz.U.2016 poz. 930, poz. 753, poz. 1310, poz. 1359, poz. 1583, poz. 2174) Rada Gminy Narew uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się lokalny program pomocy społecznej pod nazwą "Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Walentyna Timofiejuk

## Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Zgodnie z art. 110 ust 10 ustawy o pomocy społecznej „Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej”.

Założenia niniejszego Programu Aktywności Lokalnej wynikają z analizy problemów społecznych występujących na terenie Gminy Narew, jak również stanowią uzupełnienie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Narew na lata 2014-2022.

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do osób mieszkających na pewnej przestrzeni, obejmującej obszar gminy, sołectwa, wsi. Może to być środowisko grupy zawodowej lub społecznej.

Celem Programu Aktywności Lokalnej jest pomoc jednostkom oraz otoczeniu tych jednostek zagrożonym wykluczeniem społecznym. Program ma wdrażać działania w grupie, która z kolei ma się wspierać, uczyć, wymieniać doświadczenia, podejmować działania dla wspólnego dobra.

Programy Aktywności Lokalnej są obligatoryjnie powiązane z działaniami rewitalizacji i realizowane są poprzez usługi aktywnej integracji, w tym pracę socjalną ze społecznością lokalną, animację lokalną oraz organizowanie społeczności lokalnej.

Realizacja Programów Aktywności Lokalnej obligatoryjnie przewiduje wsparcie dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowisk lub lokalnych społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w *Wtycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Celem realizacji działań rewitalizacyjnych obszarów zdegradowanych niezbędne jest wprowadzenie niniejszego Programu Aktywności Lokalnej.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.



**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ  
DLA GMINY NAREW  
NA LATA 2017 - 2020**

**Opracowanie:**  
**Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi**

## **SPIS TREŚCI**

<b>WSTĘP</b>	<b>- 3</b>
<b>I. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO WSPARCIEM</b>	<b>- 5</b>
<b>II. DIAGNOZA SPOŁECZNA</b>	<b>- 7</b>
<b>III. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU</b>	<b>- 13</b>
<b>IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU</b>	<b>- 13</b>
<b>V. ODBIORCY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</b>	<b>- 13</b>
<b>VI. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</b>	<b>- 14</b>
<b>VII. ZASOBY NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW PAL</b>	<b>- 14</b>
<b>VIII. SPOSOBY I METODY PRACY WYKORZYSTANE DO REALIZACJI PAL</b>	<b>- 15</b>
<b>IX. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</b>	<b>- 16</b>
<b>X. KIERUNKI DZIAŁAŃ</b>	<b>- 16</b>
<b>XI. PRZEWIDYWANE REZULTATY</b>	<b>- 18</b>
<b>XII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ</b>	<b>- 19</b>
<b>XIII. FINANSOWANIE</b>	<b>- 20</b>
<b>XIV. MONITORING I EWALUACJA</b>	<b>- 20</b>



## **WSTĘP**

Program Aktywności Lokalnej (zwany dalej PAL) opiera się na partnerstwie i współpracy i zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne. Przedsięwzięcia w tym zakresie ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań prowadzonych w ramach wolontariatu, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności.

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających na pewnej przestrzeni: wsi, osiedlu, ulicy. Może to też być np. środowisko grupy zawodowej czy grupy społecznej. W ramach programu przewiduje się zastosowanie środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji między innymi o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym oraz działań o charakterze środowiskowym. Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu – wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem.

Celem Programu jest także kształtowanie więzi społecznych na terenie gminy oraz kapitału społecznego w myśl, iż „Podstawą społeczeństwa obywatelskiego są jego obywatele, świadomi swoich praw i obowiązków, zaangażowani w działania na rzecz dobra wspólnego, zdolni do osobistej odpowiedzialności za swój los i los wspólnoty na wszystkich poziomach życia społecznego”.

Program Aktywności Lokalnej wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian.

Budowa zintegrowanego społeczeństwa pozwoli, aby każda osoba, bądź rodzina mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach mogła uzyskać pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji.

Ponadto PAL pozwala na realizację zadań, które nakłada na ośrodki pomocy społecznej ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (art. 3 pkt 2), która mówi: „Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”. Także art. 110 ust.10 cytowanej wyżej ustawy stanowi, że rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

## *Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020*

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew przedstawia kompleksowe podejście do rozwiązywania najbardziej newralgicznych problemów społecznych; posłuży do opracowania i realizacji programów i projektów w ramach których będą osiągane cele Programu.

Program Aktywności Lokalnej stanowi uzupełnienie Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Narew na lata 2014 -2022 uchwalonej przez Radę Gminy Narew dnia 20 sierpnia 2014 roku. Przyjęte w PAL koncepcje są zgodne z celami głównymi i operacyjnymi oraz kierunkami działań strategii i stanowią podstawę do podejmowania interwencji społecznych w celu poprawy funkcjonowania osób, grup i instytucji w gminie.

Ponadto przyjęte w PAL koncepcje i kierunki działań są także zgodne z założeniami wynikającymi z dokumentów strategicznych:

- Strategii Rozwoju Kraju 2020
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020
- Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020
- Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Narew na lata 2014-2022

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany zgodnie z zasadą pomocniczości przy udziale środków własnych samorządu i finansowania zewnętrznego, w tym ze środków budżetu państwa i funduszy unijnych. Nieodzowna więc jest korelacja Programu z kierunkami strategicznymi określonymi w dokumentach rządowych i wspólnotowych:

- Strategia Europa 2020
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020
- Instrument terytorialny Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

Głównym wyzwaniem Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew jest aktywizacja społeczności lokalnych do podejmowania działań sprzyjających rewitalizacji społecznej i kształtowaniu kapitału społecznego oraz odbudowywanie i wzmacnianie więzi społecznych, w celu wzmocnienia tożsamości lokalnej oraz wzrostu społecznego zaufania. Dzięki współodpowiedzialności lokalnych społeczności możliwe jest uzyskanie bardziej skoncentrowanych i trwałych efektów. Efektem prowadzonych działań będzie rozwój społeczno – gospodarczy i związane z tym podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych - osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Priorytetowym działaniem w ramach Programu Aktywności Lokalnej jest również praca z dziećmi i młodzieżą znajdującymi się w niekorzystnym położeniu, wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem. Należy tu zwrócić uwagę na dysproporcje sytuacji ekonomicznej i społecznej pomiędzy młodzieżą zamieszkującą tereny wiejskie a ich rówieśnikami w mieście. Często nie jest ona w stanie samodzielnie poradzić sobie z barierami i utrudnieniami jakie stwarza im własne środowisko, potrzebuje więc wsparcia z zewnątrz w pokonywaniu trudności związanych ze zmianą modelu życia, które polegałoby na uczeniu aktywnych zachowań mogących wpłynąć na poprawę własnej sytuacji i najbliższego otoczenia. Rzadko kiedy młodzi ludzie pomoc mogą uzyskać w rodzinach. Istnieje więc potrzeba wprowadzania do środowisk wiejskich programów aktywizujących, które wspierałyby aspiracje edukacyjne i zwiększały umiejętności społeczne i zdrowotne.

Program Aktywności Lokalnej będzie służył opracowaniu i realizacji projektów aktywności lokalnej skierowanych do społeczności lokalnej Gminy Narew - dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014 – 2020 dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego; w ramach Osi Priorytetowej IX. Rozwój Lokalny, Działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego. Podejmowane przedsięwzięcia będą prowadzone w oparciu o współdziałanie podmiotów działających na terenie gminy i regionu: instytucji publicznych rządowych i samorządowych, grup nieformalnych oraz liderów i organizacji pozarządowych.

## **I. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO WSPARCIEM**

Gmina Narew jest gminą wiejską położoną w północno-wschodniej Polsce, w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim. Gmina Narew leży na szlaku drogi wojewódzkiej Białystok - Białowieża, w obrębie Puszczy Białowieskiej.

Gmina Narew ma powierzchnię 242 km<sup>2</sup> i jest zaliczana do grona największych obszarowo gmin Podlasia. Na terenie Gminy istnieje 37 sołectw obejmujących 48 miejscowości znajdujących się w granicach Gminy. Gminę zamieszkuje obecnie 3.583 mieszkańców (stan na 31.12.2016 rok). Głównym ośrodkiem oraz siedzibą władz gminy jest Narew. Jest to malownicza miejscowość położona nad rzeką Narew. Obecnie Narew zamieszkuje 1.429 mieszkańców.

Gmina Narew jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu hajnowskiego (rycina 1.). Gmina graniczy od północy z gminą Michałowo, od wschodu z gminą Narewka, od zachodu z gminami Zabłudów i Bielsk Podlaski, zaś od południa z gminami Czyże i Hajnówka.

## **Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020**

Gmina Narew jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Górnej Narwi, Stowarzyszenia Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska oraz Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Puszcza Białowieska”.

**Rycina 1. Gmina Narew na tle powiatu hajnowskiego**



Według danych Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 roku, w Gminie Narew było zarejestrowanych 1051 gospodarstw rolnych, z czego 1047 to gospodarstwa indywidualne. Największą liczbę odnotowano dla gospodarstw rolnych o powierzchni 1–5 ha (25%), zaś najmniejszą dla gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha (15%). Działalność rolniczą prowadziło ogółem 857 gospodarstw rolnych. 395 gospodarstw utrzymuje zwierzęta gospodarskie. Łączna liczba pogłowia zwierząt gospodarskich w sztukach dużych wynosi 14251 sztuk.

Mieszkańcy Gminy Narew borykają się z wieloma trudnymi problemami dotyczącymi zarówno osoby indywidualnej jak i grupy społecznej. Główne problemy, które dotyczą te osoby to brak aktywności społecznej, brak możliwości do dostępu lub utrudniony dostęp do oferowanych dóbr publicznych, powielanie negatywnych wzorców, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bierność w polepszaniu własnej sytuacji życiowej, brak możliwości zatrudnienia, poczucie bezradności a w konsekwencji uzależnienie od pomocy instytucjonalnej. Wszystkie te problemy mogą stać się przyczyną wykluczenia społecznego.



## Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej stworzy warunki do polepszenia sytuacji tych osób, wzmocni ich potencjał oraz zmniejszy ich uzależnienie od instytucji pomocowych. Program Aktywności Lokalnej określa kierunki działań w zakresie aktywizacji mieszkańców Gminy Narew, mające na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli oraz ich wspólnot, jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

### II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Na przestrzeni minionych lat struktura demograficzna mieszkańców gminy ulegała zmianom i będzie zmieniać się nadal, co jest charakterystyczne dla całej populacji mieszkańców kraju. Odnotowujemy systematycznie zmniejszającą się liczbę dzieci i młodzieży. W związku z wprowadzeniem programu wsparcia rodzin 500+ mamy nadzieję na zmianę tego zjawiska. Zmniejsza się również liczba osób w wieku poprodukcyjnym, które to z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego są o tyle ważne, że wymagają dostosowania do ich potrzeb odpowiedniej sfery usług społecznych.

**Tabela 1: Struktura mieszkańców Gminy Narew w wybranych latach**

Dane z roku:	Ogółem	Wiek: 0-18 lat	Wiek: 19-60 lat	Wiek: powyżej 60 lat	Kobiety	Mężczyźni
2014	3690	548	1951	1190	1893	1797
2015	3629	532	1945	1152	1881	1748
2016	3583	516	1919	1148	1861	1722

Dane: Urzędu Gminy Narew

Na terenie Gminy Narew funkcjonuje wiele prywatnych podmiotów gospodarczych. W 2015 roku było 172 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Do najważniejszych zaliczamy:

1. **Firmę PRONAR spółka z o.o. w Narwi** - jest wiodącym producentem maszyn rolniczych w Polsce i na świecie.
2. **RSP Rolmak oraz FARMPASZ w Makówce** – Zakłady nastawione są na produkcję i przetwórstwo żywności.
3. **PPH NARMET z Narwi** produkująca kotły centralnego ogrzewania zasilane biomasą pochodzącą z odpadów drzewnych.

Na terenie gminy prowadzi działalność duża firma handlowa: Arhelan Burzyńscy Spółka Jawna. Ponadto liczącą się dziedzinę gospodarki stanowią usługi budowlane, mechaniczne, transport, gastronomia

## **Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020**

oraz agroturystyka, jak również wiele małych, rodzinnych podmiotów handlowych.

Istnienie dużej ilości firm generujących miejsca zatrudnienia powoduje, iż sytuacja rynku pracy w gminie Narew jest lepsza od większości gmin powiatu hajnowskiego, a także od średniej stopy bezrobocia w powiecie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę bezrobotnych w podziale na płeć oraz stopę bezrobocia w Gminie Narew w trzech kolejnych okresach.

**Tabela 2: Stopa bezrobocia w Gminie Narew w wybranych latach (stan na 31 grudnia)**

Dane z roku:	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Stopa bezrobocia
2013	215	92	123	11%
2014	182	84	98	12%
2015	184	82	102	14%

*Dane: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Hajnówce*

W gminie Narew funkcjonuje Zespół Szkolno – Przedszkolny. Edukacja w zespole odbywa się na szczeblu przedszkolnym, szkoły podstawowej i gimnazjum, które zgodnie z podpisaną nowelizacją ustawy o systemie oświaty wkrótce zniknie.

**Tabela 3: Liczba dzieci w szkołach**

Rok szkolny	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Placówki	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Przedszkola	74	72	96
Szkoły Podstawowe	176	178	155
Gimnazja	89	84	83

*Dane : Zespół Szkolno-Przedszkolny w Narwi*

Centrum kultury w Gminie Narew jest Narwiański Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Organizowanych jest wiele imprez kulturalnych i sportowych. Narwiański Ośrodek Kultury prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży w formie kółek tematycznych, chórów, warsztatów, a także działa dziecięca drużyna piłkarska.

Wszyscy mieszkańcy Gminy Narew mogą korzystać ze zbiorów książkowych Gminnej Biblioteki Publicznej w Narwi oraz jej filii w Łosince i Trześciance. Poza tym biblioteka oferuje młodzieży różne warsztaty, bezpłatny dostęp do internetu (punkt *lkonk@*) oraz inne zajęcia związane z książką.

## Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce. Z uzyskanych danych wynika, iż na terenie gminy Narew w 2015 r. zarejestrowano:

Tabela 4: Bezpieczeństwo publiczne			
Liczba interwencji w sprawie:	2013	2014	2015
Przemoc w rodzinie	24	16	39
Zakłócenia porządku publicznego	3	1	2
Wykroczenia drogowe	2	2	3
Przestępstwa	43	32	47

*Dane: Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce*

Natomiast nad zdrowiem mieszkańców czuwają pracownicy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, który świadczy opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy. Kadre medyczną Gminnego Ośrodka Zdrowia w Narwi stanowią dwaj lekarze oraz trzy pielęgniarki, w tym dwie środowiskowe. Funkcjonuje również gabinet stomatologiczny.

Tabela 5: Liczba zadeklarowanych pacjentów (stan na 31 grudnia) w GOZ Narew			
	2014	2015	2016
Lekarze	2499	2641	2562
Pielęgniarki	2555	2657	2584

*Dane : SP ZOZ w Hajnówce*

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny oraz Zespół Interdyscyplinarny.

Tabela 6: Dane dotyczące postępowań prowadzonych przez GKRPA			
Liczba:	2014	2015	2016
wniosków, które wpłynęły do GKRPA	2	8	13

**Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020**

Skierowań na przymusowe leczenie	0	2	9
----------------------------------	---	---	---

*Dane: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narwi*

**Tabela 7: Niebieskie Karty**

	Liczba rodzin	Liczba założonych NK	Zakończono procedurę
2014	13	16	8
2015	31	61	29
2016	16	28	14

*Dane: Zespół Interdyscyplinarny w Narwi*

**Tabela 8: Działalność Punktu Konsultacyjnego**

	Sprawcy przemocy	Dotknięci przemocą	Uzależnieni
2014	1	1	7
2015	3	9	26
2016	9	3	18

*Dane: Punkt Konsultacyjny w Narwi*

Zadania w zakresie problemów i potrzeb społecznych na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi. Statutowym celem działania ośrodka jest realizowanie zadań, które powinny umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. Pomoc udzielana jest bezpośrednio dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem lub inną z przyczyn powodujących trudną sytuację.

Systematycznie wzrasta liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, co przedstawia tabela Nr 9. Świadczy to o wzroście ilości problemów społecznych. Rodziny korzystające z pomocy społecznej są najczęściej wieloprotokowe (jednocześnie w rodzinie występuje np. bezrobocie, alkoholizm, przemoc, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, długotrwała choroba). W związku z tym jest większe zapotrzebowanie na wzmożoną pracę socjalną oraz asystenturę rodziny.

W roku 2016 z systemu pomocy społecznej skorzystało 15,1 % całej liczby mieszkańców gminy. Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie. Formy pomocy przedstawia tabela nr 9, natomiast powody przyznania tabela nr 10.



**Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020**

**Tabela 9: Korzystający z pomocy i jej formy**

	2014		2015		2016	
	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej we wszystkich formach	267	596	245	581	243	508
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w formie finansowej	225	443	219	434	221	408
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w formie niefinansowej	85	340	78	333	67	272
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w formie pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa	205	460	118	271	214	466
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej wyłącznie w formie pracy socjalnej	5	8	10	24	11	30

*Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi*

**Tabela 10: Powody przyznawania pomocy**

Przyczyny udzielania pomocy	ROK 2014		ROK 2015		Rok 2016	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	243	547	232	495	233	488
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24	126	22	130	25	142
W tym: wielodzietność	24	126	22	130	22	132
Bezrobocie	180	346	164	346	161	286
Niepełnosprawność	78	146	73	153	74	151

**Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020**

Długotrwała lub ciężka choroba	71	164	65	140	74	148
Bezradność w sprawach opiek- wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego - ogółem	5	16	5	14	4	11
W tym: rodziny niepełne	3	9	1	2	4	11
Przemoc w rodzinie	16		39		16	
Alkoholizm	1	1	0	0	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	5	0	0	1	1

*Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi*

Ponadto obowiązujące przepisy nałożyły na gminy obowiązek zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodzin i dzieci oraz zadania specjalistyczne takie jak poradnictwo rodzinne, zapewnienie opieki i wychowania dzieci poza rodziną oraz finansowanie pieczy zastępczej.

**Tabela 11: Stan pieczy zastępczej w Gminie Narew**

	2014 rok	2015 rok	2016 rok
Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo wychowawczych	1	1	1
Rodziny zastępcze	1	1	0
Dzieci zgłoszone do adopcji	0	1	0
Asystent rodziny	0	0	8

*Dane: Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Narwi*

W celu efektywności działań pomocowych Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje na co dzień z Sądem Rejonowym w Bielsku Podlaskim, Prokuraturą Rejonową w Hajnówce, kuratorami zawodowymi i społecznymi, komornikami sądowymi z terenu całego kraju, ze szpitalem w Hajnówce oraz Szpitalem Psychiatrycznym w Choroszcy, Domami Pomocy Społecznej województwa podlaskiego i województw ościennych, Powiatowym Urzędem Pracy w Hajnówce, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Hajnówce, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narwi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Hajnówce, parafiami Rzymsko-Katolickimi, Prawosławnymi, dzielnicowymi i Komendantem Policji w Hajnówce, Zespołem Szkolno – przedszkolnym w Narwi ( ich pedagogami ), z przedstawicielami stowarzyszeń ochotniczych straży pożarnych, z lekarzami rodzinnymi i pielęgniarkami, z radnymi i sołtysami z terenu gminy oraz organizacjami pozarządowymi, a także innymi podmiotami .

## **Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020**

Wszystkie wymienione osoby i instytucje działają w obszarze szeroko ujętej pomocy społecznej i pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia.

Rozwiązywanie problemów społecznych bez budowania zaplecza zasobów jest niemożliwe. Nawiązanie długofalowej współpracy i pozytywnych relacji, szczególnie z podmiotami instytucjonalnymi (np. samorządowymi, społecznymi, gospodarczymi, kościelnymi) pozwala wykorzystać kompetencje różnych podmiotów i gromadzić istniejące najlepsze doświadczenia, stanowiąc dobre wsparcie. Każda instytucja i grupa nieformalna, czy osoba indywidualna dysponuje zasobami materialnymi, bądź kapitałem. Ten kapitał będzie można w pełni wykorzystać realizując niniejszy program.

### **III. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU**

1. Program realizowany będzie na terenie Gminy Narew.
2. Czas realizacji programu: lata 2017-2020.

### **IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU**

1. Otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego.
2. Wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i społecznych.
3. Angażowanie i aktywizowanie lokalnej społeczności.
4. Kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.

### **V. ODBIORCY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**

Adresatami programu są mieszkańcy Gminy Narew, członkowie społeczności lokalnej. Grupę docelową stanowią osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie. Są to w szczególności osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej (finansowych i niefinansowych), bezrobotni, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, uwikłane w problemy uzależnień i przemocy oraz osoby wymagające szczególnego zaangażowania ze względu na ograniczoną samodzielność: dzieci, młodzież, seniorzy i osoby niepełnosprawne.

Działaniami obejmowane będą również inne grupy i środowiska funkcjonujące na terenie gminy, zgodnie z diagnozą społeczną i rozeznaniem potrzeb. Zakłada się aktywizację środowisk lokalnych i

angażowanie mieszkańców poszczególnych miejscowości do działania w celu rozwiązywania i współuczestniczenia w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

## **VI. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**

Realizacja Programu oparta jest na partnerstwie i współpracy w zakresie organizowania na terenie Gminy Narew przedsięwzięć wykorzystujących aktywne formy pomocy.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi, jednak założenia Programu Aktywności Lokalnej w Gminie Narew powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają możliwości wspierania inicjatyw społecznych, tworzenia poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy oraz mobilizowania i wspierania rozwoju jednostki, grupy i społeczności lokalnej.

Potencjalni Partnerzy ustaleny w zależności od rodzaju wdrażanego PAL:

1. Wójt Gminy,
2. Rada Gminy,
3. Właściwe referaty i stanowiska Urzędu Gminy Narew,
4. Narwiański Ośrodek Kultury,
5. Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi,
6. Policja,
8. Zakład Opieki Zdrowotnej,
9. Zespół Szkolno-Przedszkolny,
10. Organizacje pozarządowe, związki, stowarzyszenia, fundacje, itp.
11. Parafie,
12. Społeczność lokalna,
13. Przedsiębiorcy lokalni, zakłady pracy,
15. Inne instytucje działające w środowisku.

## **VII. ZASOBY NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW PAL**

1. Znajomość potrzeb i problemów społecznych poprzedzona dokonywaniem bieżącej analizy i oceny zjawisk oraz procesów społecznych.
2. Profesjonalny i wykwalifikowany zespół pracowników socjalnych.

3. Deklaracja współpracy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych.

## **VIII. SPOSOBY I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU**

W ramach Programu Aktywności Lokalnej przewiduje się zastosowanie:

- 1) **Środowiskowej pracy socjalnej** – działania skierowane do społeczności lokalnej ukierunkowane na wspomaganie rozwoju, aktywizowanie, inspirowanie do pozytywnych zmian; mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 2) **Instrumentów aktywnej integracji** - szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i zawodowej, o których mowa w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020;
  - **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym**, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej;
  - **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze zawodowym**, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy;
  - **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym**, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowania do aktualnych potrzeb rynku pracy, łącznie z działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej;
  - **Instrumenty aktywnej integracji o zdrowotnym** których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.
- 3) **Działań o charakterze środowiskowym**– inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi: wsparcie działań indywidualnych oraz programów środowiskowych np.: spotkania z grupami docelowymi, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturowym, sportowym, ekologicznym, turystycznym. Działania te mają na celu budowanie i umacnianie świadomości obywatelskiej oraz inicjowanie aktywności na rzecz społeczności lokalnej poprzez edukację obywatelską.



## **IX. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**

Celem nadrzędnym programu jest realizowanie polityki integracji społecznej, poprzez aktywizowanie lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego oraz rozwój lokalny.

### **Cele szczegółowe:**

1. Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
2. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez zwiększenie kompetencji społecznych.
3. Promocja działań prospołecznych, edukacja oraz dostęp do informacji o uprawnieniach.
4. Poprawa jakości życia, poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.
5. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, w szczególności w oparciu o instrumenty społeczne, zawodowe, edukacyjne i zdrowotne aktywnej integracji.
6. Poprawa funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

### **Przewidywane rezultaty:**

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych oraz zwiększenie ich aktywności.
2. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego.
3. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów do realizacji polityki integracji społecznej.
4. Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy.
5. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności mieszkańców za procesy w niej zachodzące.
6. Usprawnienie przepływu i dostępu do informacji podnoszących kompetencje społeczne.

## **X. KIERUNKI DZIAŁAŃ I METODY REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**

Zakłada się, że w ramach programu będą realizowane projekty inicjowane i współorganizowane przez lokalne społeczności, w oparciu o zasady:

1. otwartości instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego,
2. wykorzystania zasobów instytucjonalnych i społecznych,

## *Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020*

3. angażowania i aktywizowania lokalnej społeczności, w tym lokalnych organizacji w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
4. kierowania działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz do ich otoczenia,
5. stałego monitorowania potrzeb środowiska społecznego.

W celu realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi będzie prowadził współpracę i koordynował działania instytucji i organizacji dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej. Koncentracja działań w jednej instytucji, przy zaangażowaniu we współpracę innych służb i instytucji, pozwala na usprawnienie przepływu informacji, kompleksowe ujmowanie indywidualnych problemów i dostosowanie oferty pomocowej do faktycznych potrzeb klienta. Bardzo istotne jest pozyskiwanie kolejnych partnerów oraz rozwijanie współpracy z podmiotami, które już zaangażowane są w różnorodne działania na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia. W tym celu na bieżąco będą doskonalone i rozszerzane procedury współpracy służb i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach programu realizowane będą instrumenty aktywnej integracji skierowane do społeczności lokalnej, w szczególności w zakresie:

1. aktywizacji społecznej, ukierunkowanej na nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, w tym środowiskowa praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych oraz wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
2. zawodowej, której celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia;
3. edukacyjnej, zmierzającej do wzrostu poziomu wykształcenia, dostosowania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy;
4. zdrowotnej, o charakterze uzupełniającym, w zakresie eliminowania lub łagodzenia barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Podstawowe metody pracy wykorzystywane przy realizacji programu:

1. badanie potrzeb i problemów mieszkańców,

## *Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020*

2. promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną,
3. współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
4. wspieranie lokalnych inicjatyw i lokalnych liderów,
5. umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji,
6. organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych,
7. tworzenie partnerstw i promowanie pracy w partnerstwie,
8. poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody gminy,
9. inne działania wynikające z aktualnych potrzeb, zgodne z celami programu

### **XI. PRZEWIDYWANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU**

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych, w szczególności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; w tym młodzieży.
2. Zmniejszenie obszaru ubóstwa i dysproporcji w dostępie do usług publicznych i zatrudnienia,
3. Rozwój społeczno – gospodarczy;
4. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności mieszkańców za procesy w niej zachodzące;
5. Wzrost zaangażowania mieszkańców, w tym młodzieży w życie społeczne;
6. Stworzenie płaszczyzny udziału mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów;
7. Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych;
8. Zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego;
9. Podniesienie umiejętności społecznych grup i osób ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;
10. Nabycie umiejętności społecznych, zwiększenie motywacji do działania i poszukiwania pracy;
11. Poprawa funkcjonowania społecznego i intelektualnego;
12. Poprawa funkcjonowania oraz aktywizacja osób wykluczonych społecznie; w tym także aktywizacja na rynku pracy,
13. Zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz planowanie i realizacja zadań w odpowiedzi na realne potrzeby

mieszkańców;

14. Stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego;
15. Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności;
16. Planowanie i realizacja projektów za rzecz społeczności lokalnej stanowiących odpowiedź na ich realne potrzeby;
17. Podwyższenie jakości działań środowiskowych w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności lokalnych;
18. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów ukierunkowane na realizację polityki integracji społecznej;
19. Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych;
20. Usprawnienie przepływu i dostępu do informacji;
21. Wzajemne poznawanie się różnych instytucji oraz wymiana doświadczeń między nimi, przenoszenie doświadczeń i wiedzy;
22. Dostęp do metod działania innych instytucji, do dodatkowej wiedzy i umiejętności, co umożliwia generowanie większej liczby pomysłów;
23. Wzmocnienie własnej skuteczności poprzez wspólne działanie.

Wszelkie zakładane rezultaty przyczynią się do nabycia umiejętności umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie, w tym na rynku pracy; przez osoby biorące udział w PAL.

Istotne będzie również podniesienie poziomu aktywności młodzieży, w szczególności ze środowisk wykluczonych społecznie bądź zagrożonych tych zjawiskiem na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych problemów społecznych oraz nabycie umiejętności pożytecznego spędzania wolnego czasu.

## **XII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ**

Realizację programu przewiduje się na lata 2017-2022. Program ma charakter otwarty i w każdym roku przeprowadzana będzie analiza potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym. W zależności od potrzeb będą uruchamiane programy ukierunkowane na wskazane obszary.

W ramach prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działalności na bieżąco gromadzone są dane dotyczące sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka oraz identyfikowane są potrzeby w tym obszarze.

W oparciu o analizę potrzeb oraz zasobów instytucjonalnych i kadrowych, możliwe będzie zaplanowanie instrumentów aktywnej integracji, w szczególności społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej. Do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów aktywizowane będą środowiska lokalne oraz

## **Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017-2020**

angażowani mieszkańcy. Założeniem jest, by mieszkańcy sygnalizowali występowanie określonych problemów i wspólnie z pracownikiem socjalnym poszukiwali rozwiązań, w oparciu o współpracę z zainteresowanymi podmiotami. Działania odbywać się powinny przy zapewnieniu niezbędnego wsparcia instytucjonalnego i poradnictwa specjalistycznego.

### **XIII. FINANSOWANIE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**

Realizacja zadań programu może być finansowana:

1. Ze środków własnych gminy zabezpieczonych w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi,
2. Z dotacji,
3. Ze środków z budżetu państwa,
4. Ze środków własnych podmiotów zaangażowanych w działania w ramach realizacji PAL,
5. Z innych zewnętrznych źródeł, w tym darowizny i sponsoring.
6. Ze źródeł zewnętrznych w tym środków funduszy strukturalnych w ramach nowego programu finansowania na lata 2014-2020,

### **XIV. MONITORING I EWALUACJA**

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco w oparciu o sprawozdawczość podmiotów uczestniczących w poszczególnych programach realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej, realizowanych na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych.

W oparciu o analizę danych prowadzona będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań oraz wypracowywane wnioski.

W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy.

Corocznie, w terminie do dnia 31 marca, będzie przygotowywana informacja z wykonania programów realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej, przedkładana Wójtowi Gminy Narew i Radzie Gminy.

Po zakończeniu realizacji Programu Aktywności Lokalnej zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Zostanie dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz osiągniętych rezultatów.



**UCHWAŁA NR XXIII/...../17**

**RADY GMINY NAREW**

z dnia 30 stycznia 2017 roku

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów  
Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2017.**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579, poz.1948) oraz art. 4<sup>1</sup> ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487), uchwala się co następuje:

§ .1 Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na 2017 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ .2 Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ .3 Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodnicząca Rady

Walentyna Timofiejuk

## **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2017**

### **Rozdział I**

#### **I. Wstęp.**

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4<sup>1</sup> ust. 1 i 2 stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań odbywa się na podstawie gminnego programu uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Działania zawarte w niniejszym Programie są działaniami długofalowymi i stanowią kontynuację programów z lat ubiegłych uzupełnionych o zdobyte doświadczenia. Realizacja kolejnego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nieodbiegającego w swej formie i treści od poprzednich, warunkuje w dużym stopniu skuteczność podejmowanych działań, która jednak może być badana po okresie kilku lat od wdrożenia jednolitych i systematycznych metod zapobiegania i usuwania następstw nadużywania alkoholu.

W celu prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz postanowień zawartych w gminnym programie, przy Urzędzie Gminy funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Wójta Gminy, w skład której wchodzi obecnie 5 osób.

#### **II. Diagnoza środowiska.**

Gmina Narew położona w województwie podlaskim zajmuje obszar 242 km<sup>2</sup>. Swoim zasięgiem obejmuje 37 sołectw obejmujących 48 miejscowości. Na dzień 31 grudnia 2016 roku liczba mieszkańców wynosiła 3.583. Rada Gminy uchwałą Nr II/16/02 z dnia 10 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu / z wyjątkiem piwa / oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania tych napojów na terenie gminy Narew ustaliła limit 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży oraz 12 punktów w miejscu sprzedaży. Obecnie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych poza miejscem spożycia wynosi 12 i w miejscu spożycia 8. Ogółem na terenie gminy jest 20 punktów sprzedaży.

Na terenie gminy nie ma placówek odwykowych, klubów abstynenta ani grup samopomocowych. Pacjenci z gminy załatwiani są w Poradni Psychiatryczno - Odwykowej w Hajnówce oraz mogą korzystać z Oddziału Psychiatryczno - Odwykowego przy Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Hajnówce. W roku 2011 uruchomiono Punkt Konsultacyjny w Narwi. Obecnie punkt jest czynny 1,5 godziny tygodniowo. Działalność punktu to w szczególności: poradnictwo oraz konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz dla osób współuzależnionych, w tym DDA, poradnictwo w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie grup wsparcia, wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz osób zgłaszających problemy alkoholowe, motywowanie do podjęcia terapii, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących

ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia. Ponadto, w przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez szkoły, istnieje możliwość prowadzenia zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, prowadzenie warsztatów, prelekcji, szkoleń dotyczących problematyki uzależnień i propagowania zdrowego stylu życia.

Lokalne działania profilaktyczne powinny objąć zarówno dzieci i młodzież, ich rodziców, ale także sprzedawców oraz całą społeczność lokalną. Do sprzedawców w sklepach z alkoholem i papierosami powinna być skierowana przede wszystkim akcja informacyjna na temat przepisów prawnych związanych ze sprzedażą papierosów i alkoholu (zarówno osobom niepełnoletnim, jak i klientom pod wpływem alkoholu). Świadomość konsekwencji oraz częstsze kontrole punktów sprzedaży alkoholu powinny zmniejszyć skalę sprzedaży alkoholu niepełnoletnim klientom oraz osobom nietrzeźwym. Szczególną uwagę należy objąć puby oraz dyskoteki, gdzie młodzież najczęściej sięga po alkohol i narkotyki podczas imprez. Aby zmniejszyć problem prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu należałoby przeprowadzić lokalną kampanię społeczną dla kierowców i ich rodzin, ukazującą, w jaki sposób alkohol wpływa na bezpieczeństwo na drodze. Działania profilaktyczne skierowane do uczniów powinny być rozpoczęte na tyle wcześnie, aby wyprzedzić moment najczęstszego sięgania po używki przez młodzież. W szkołach podstawowych nacisk powinien być położony na profilaktykę alkoholową i nikotynową. Dzieci powinny mieć świadomość skutków zdrowotnych sięgania po te używki. W gimnazjum powinna rozpocząć się także profilaktyka narkotykowa - jako że nastolatki chętnie sięgają z ciekawości po substancje odurzające. Nieodłącznym elementem wszystkich prowadzonych działań powinno być poza dostarczaniem rzetelnych informacji, także trenowanie kompetencji społecznych - umiejętności asertywnego wyrażania swojego zdania czy budowania poczucia własnej wartości w oparciu o swoje mocne strony a nie opinie kolegów. Pewna grupa uczniów w paleniu papierosów, zażywaniu narkotyków czy piciu alkoholu upatruje sposobu na radzenie sobie z przeżywanymi trudnościami. Bezpłatny dostęp do porad psychologicznych, działalność organizacji zajmujących się zapewnieniem dzieciom i młodzieży aktywnego wypoczynku i stawiających na relacje z wychowankami przyczyni się do zwiększenia możliwości uzyskania wsparcia dla nastolatków borykających się z jakimiś trudnościami. Niepokojące jest, że znacząca część ankietowanych jako źródło dostępu do alkoholu czy papierosów wskazuje kradzieże z domu - konieczne jest tutaj akcentowanie roli rodziców we wczesnej obserwacji problemów dziecka z tego typu używkami - to oni pierwsi powinni zauważyć, że alkohol czy papierosy giną z domu i współpracować ze szkołą na rzecz rozwiązania problemu. Profilaktyka narkotykowa powinna na szerszą skalę rozpocząć się w gimnazjum - poza uniwersalnymi, wspomnianymi powyżej umiejętnościami komunikacyjnymi i społecznymi, trzeba tutaj położyć nacisk na dostarczenie fachowych informacji dotyczących tego, jak poważne skutki może mieć nawet jednorazowy kontakt z narkotykami, tak aby przestrzec nastolatków przed tego typu eksperymentami. W szkole ponadgimnazjalnej powinien być przynajmniej jeden nauczyciel (np. pedagog), który jest fachowcem w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom - uczniowie w wieku 16 -18 lat to grupa szczególnie na nie narażona. Wsparciem dla wszystkich osób mających problemy z nadużywaniem alkoholu czy uzależnieniem od narkotyków mogą być dyżury terapeutów uzależnień, psychologów czy pracowników socjalnych, którzy udzielaliby bezpłatnie porad i prowadzili terapię takich osób.

Działania zawarte w niniejszym programie obejmują kompleksowo teren całej gminy i oparte są na istniejących jednostkach organizacyjnych wspomagających przeciwdziałanie alkoholizmowi poprzez realizowanie swojej statutowej działalności, rozszerzonej o działania związane z profilaktyką alkoholową i zlecane do odpłatnego wykonania. W celu sprawnego realizowania zadań wynikających z programu zostaną podpisane stosowne porozumienia z poszczególnymi podmiotami, w ramach, których zostanie określony szczegółowy zakres zadań oraz wysokość środków przeznaczonych na ich realizację.

Przedstawiony poniżej program opiera się na:

1. Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Lokalnych potrzebach gminy Narew.

### **III. Podstawowe cele programu.**

1. Ograniczenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych związanych z alkoholem i innymi środkami uzależniającymi na poziomie lokalnym.
2. Zapobieganie powstaniu nowych problemów.
3. Zwiększenie umiejętności młodzieży i dzieci w radzeniu sobie z problemami oraz ograniczenie wczesnej inicjacji alkoholowej.
4. Propagowanie zdrowego stylu życia.

### **IV. Źródła i zasady finansowania:**

- Źródłem finansowania zadań wynikających z gminnego programu zgodnie z art. 11<sup>1</sup> ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Zadania finansowane są zgodnie z opracowanymi zasadami i planem dochodów i wydatków na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które stanowią załączniki nr 1 i nr 2 do niniejszego programu.

### **V. Sposób kontroli realizacji programu:**

- Informacja o udzielonych dotacjach podmiotom realizującym program zostanie wywieszona na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Narwi.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych po uzyskaniu informacji od podmiotów realizujących program złoży Wójtowi Gminy sprawozdanie do końca lutego następnego roku.
- Wójt Gminy po otrzymaniu sprawozdania z realizacji programu za miniony rok złoży w I kwartale następnego roku sprawozdanie Radzie Gminy.

## **Rozdział II**

### **Zadania gminnego programu, sposób ich realizacji oraz podmioty odpowiedzialne:**

Alkohol ingeruje i wywiera wpływ na niemal wszystkie aspekty życia społecznego. Uzależnienia burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii. Aby osiągnąć zamierzone cele instytucje funkcjonujące na terenie gminy współpracują ze sobą w tworzeniu zintegrowanego planu działania, służącego minimalizacji szkodliwych konsekwencji picia



alkoholu dla pojedynczych osób, rodzin i całego środowiska. Strategią profilaktyczną jest wzmocnienie postaw abstynenckich wśród młodzieży. Możemy edukować dzieci i młodzież w dziedzinie uzależnień, nauczyć ich mówić „nie” uzależnieniom. Staramy się pomagać również osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Zwiększenie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców gminy	a/ zapewnienie dostępu do usług placówek odwykowych znajdujących się na terenie powiatu hajnowskiego	ZOZ SA "Dąb" PK
		b/ finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego w Narwi	GKRPA
		c/ wspieranie finansowe placówki odwykowej ze środków przeznaczonych na realizację programu w zależności od potrzeb placówki	GKRPA
		d/ udzielanie informacji o możliwości leczenia uzależnień oraz o instytucjach zajmujących się leczeniem, zapewnienie pomocy edukacyjnej, prawnej i psychologicznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,	GKRPA ZOZ GOPS Policja PK
		e/ kierowanie osób z różnych grup zawodowych realizujących zadania gminnego programu na szkolenia i finansowanie tych szkoleń,	GKRPA
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	a/ dbałość o systematyczny przepływ informacji o przypadkach przemocy domowej między Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, służbą zdrowia, Zespołem Interdyscyplinarnym i szkołami oraz koordynowanie działań zmierzających do udzielenia pomocy,	GKRPA GOPS Policja ZOZ ZS-P LZI
		b/rozpatrywanie wniosków o leczenie odwykowe, przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi i członkami ich rodzin, motywowanie do podjęcia terapii, w razie potrzeby przygotowanie dokumentacji i kierowanie wniosków do Sądu,	GKRPA



		c/ przekazywanie pacjentom i ich rodzinom wiedzy o problemach związanych z alkoholem, zastosowanie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji w podstawowej opiece zdrowotnej,	ZOZ PK
		d/informacja i pomoc prawna dla ofiar przemocy, informacja o dostępności leczenia odwykowego oraz o instytucjach wyspecjalizowanych w pomocy dla osób współuzależnionych.	GKRPA ZOZ GOPS Policja PK
		e/udział w procedurze „Niebieskie karty”, kampaniach edukacyjnych angażujących lokalne media - na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i zatrzymania przemocy w rodzinie,	GKRPA GOPS Policja LZI
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży	a/ prowadzenie zajęć dla dzieci oraz rodzin z problemem alkoholowym w ramach istniejących placówek i klubu sportowego oraz dofinansowanie ich bieżącej działalności, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu,	NOK GBP ZS-P K.S. „Iskra” DOKP „Światłość” Policja
		b/ dofinansowanie i koordynacja przeprowadzanych w szkołach programów profilaktycznych integralnych z programem wychowawczym szkoły, których odbiorcami będą dzieci i młodzież szkolna oraz ich rodzice,	GKRPA ZS-P
		c/ wspieranie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu konkursów o tematyce uzależnień,	GKRPA NOK, GBP, ZS-P, Policja
		d/ organizacja i finansowanie dożywiania w szkołach dla dzieci uczestniczących w programach profilaktycznych,	GKRPA GOPS ZS-P
		e/ prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej dotyczącej uzależnień z uwzględnieniem nietrzeźwych kierowców,	ZS-P ZOZ Policja
		f/podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich	GKRPA
		g/ zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych dotyczących problemów uzależnień, prenumerata	GKRPA

		czasopism,	
		h/ promocja imprez bezalkoholowych z rozszerzeniem o różne formy zajęć sportowych jako form oddziaływań profilaktycznych,	GPB, NOK, DOKP, GKRPA
		i/ Promownie działalności organizacji pozarządowych zwiększających aktywność społeczności lokalnych propagujących zdrowy styl życia	GKRPA NGO
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	a/ stała współpraca z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku oraz innymi jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień,	GKRPA
		b/ zaangażowanie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, Narwiańskiego Ośrodka Kultury, Gminnego Ośrodka Zdrowia, Gminnej Biblioteki Publicznej, Policji, Klubu Sportowego „Iskra”, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i innych instytucji oraz organizacji pozarządowych w realizację zadań gminnego programu oraz finansowe lub rzeczowe wspieranie ich działalności,	GKRPA
		c/ zakup i finansowanie letniego wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin biednych, a jednocześnie zagrożonych problemem alkoholowym,	GKRPA GOPS ZS-P
5.	Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	a/ podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, b/ kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.	GKRPA Policja

Opracowując niniejszy program mamy nadzieję, że współpraca z ujętymi w nim podmiotami przy pomocy całej społeczności lokalnej zwiększy efekty naszej pracy i może przynieść wiele korzyści. Niektóre z tych korzyści będą zauważalne dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, ale będą wynikać z realizacji naszych obecnych założeń programowych.

## PLAN DOCHODÓW I WYDATKÓW NA REALIZACJĘ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2017 ROKU

### DOCHODY:

Planowane dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2017 rok wynoszą **85.000,00 zł.**

### WYDATKI:

**Rozdział 85154 - 93.345,00 zł**, z pozostałością z roku 2016

1. § 2800 – Wspieranie działalności profilaktycznej realizowanej przez podmioty zaliczone do sektora finansów publicznych:

- ZOZ	- 2.000,00
- NOK	- 5.000,00
- GBP	- 5.000,00

2. § 3030 - Wynagrodzenie członków GKRPA

- 6.480,00

3. § 3110 - Dożywianie dzieci w szkołach

- 18.000,00

4. § 4170 - Usługi niematerialne - umowa zlecenie

- 12.000,00

5. § 4210 - Materiały biurowe i informacyjno-edukacyjne

- 4.500,00

6. § 4300

- 39.365,00

- Wyjazdy dzieci i młodzieży na kolonie

- 18.000,00

- Zakup programów profilaktycznych

- 6.000,00

- Rezerwa na zadania powstałe w trakcie realizacji programu

- 15.365,00

8. § 4410 - Podróże służbowe

- 500,00

9. § 4700 – Szkolenia

- 500,00

**Rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii**

§ 4300 – zakup usług pozostałych

- 2.000,00

## **ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

1. Podmioty realizujące zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki otrzymują środki finansowe na ich realizację na podstawie porozumienia podpisanego z Wójtem Gminy, w którym zostanie szczegółowo określony typ tych zadań, środki przeznaczone na ich realizację oraz określony sposób rozliczenia się z otrzymanych środków i z realizacji powierzonych zadań.
2. Członkowie GKRPA będą otrzymywać wynagrodzenie za pracę w komisji płatne ze środków przeznaczonych na realizację gminnego programu w wysokości 170,00 zł. miesięcznie, natomiast przewodniczący komisji w wysokości 200,00 zł. miesięcznie. Wysokość wynagrodzenia ulega obniżeniu o 50% za nieobecność na posiedzeniu Komisji.
3. Komisja jest koordynatorem realizacji gminnego programu. Do zadań członków komisji należy:
4. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
5. Opiniowanie projektów uchwał Rady Gminy dotyczących liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania tych napojów pod względem dostosowania do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu.
6. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy przy rozpatrywaniu wniosków o zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.
7. Opiniowanie i nadzorowanie propozycji podziału środków finansowych pozyskanych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w formie preliminarza wydatków.
8. Wspomaganie działalności instytucji realizujących gminny program profilaktyki i rozliczanie przydzielonych im środków w terminie do końca lutego następnego roku.
9. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.
10. Przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami nadużywającymi alkohol oraz podejmowanie czynności zmierzających do poddania się przez nich leczeniu odwykowemu.
11. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
12. Informowanie o pomocy psychospołecznej i prawnej w przypadku uzależnień.
13. Udział w posiedzeniach komisji.
14. Sporządzanie sprawozdania dla Wójta Gminy z realizacji programu za miniony rok
15. Sporządzanie sprawozdań z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego oraz Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

**UCHWAŁA NR XXIII/.../17  
RADY GMINY NAREW**

z dnia 30 stycznia 2017 r.

**w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Narew  
na 2017 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz § 65 i § 94 Statutu Gminy Narew stanowiącego załącznik do uchwały Nr XIV/69/16 Rady Gminy Narew z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Narew (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016r. poz. 1142) uchwala się, co następuje:


§ 1. Zatwierdza się plan pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Narew na 2017 rok, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Walentyna Timofiejuk

**Jakub Ławniczak**  
radca prawny





### Plan Pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Narew na 2017 rok

Termin komisji	Tematyka obrad
I kwartał	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Plan pracy komisji na 2017 rok.</li><li>2. Kontrola Referatu Gospodarki Komunalnej.</li><li>3. Sprawy różne.</li></ol>
II kwartał	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Sprawozdanie z realizacji budżetu gminy za 2016 rok – wniosek o absolutorium.</li><li>2. Kontrola Gminnej Biblioteki Publicznej w Narwi.</li><li>3. Kontrola Narwiańskiego Ośrodka Kultury.</li><li>4. Sprawy różne.</li></ol>
III kwartał	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Kontrola Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi.</li><li>2. Kontrola Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi.</li><li>3. Sprawy różne.</li></ol>
IV kwartał	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Propozycje stawek podatkowych na 2018 rok.</li><li>2. Opinia Komisji Rewizyjnej w sprawie budżetu Gminy Narew na 2018 rok.</li><li>3. Kontrola Urzędu Gminy w Narwi w zakresie finansowania OSP na terenie Gminy Narew.</li><li>4. Sprawy różne.</li></ol>

**UCHWAŁA NR XXIII/.../17  
RADY GMINY NAREW**

z dnia 30 stycznia 2017 r.

**w sprawie zmian w budżecie gminy Narew na 2017 rok.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 4 ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) i art. 211, 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870) uchwala się, co następuje:

**§ 1.** Dokonać zmian w planie dochodów budżetowych:

- zmienić plan dochodów budżetowych zgodnie z załącznikiem Nr 1.

**§ 2.** Dokonać zmian w planie wydatków budżetowych:

- zmienić plan wydatków budżetowych zgodnie z załącznikiem Nr 2.

**§ 3.** Budżet po dokonanych zmianach zamknie się kwotą:

**1) po stronie dochodów – 16 539 615,00 zł**, z tego:

- bieżące w wysokości – 14 412 193,00 zł,
- majątkowe w wysokości – 2 127 422,00 zł;

**2) po stronie wydatków – 18 151 456,00 zł**, z tego:

- bieżące w wysokości – 14 004 750,00 zł,
- majątkowe w wysokości – 4 146 706,00 zł;

**§ 4.** Zmienia się :

- zadania inwestycyjne w 2017 r. zgodnie z załącznikiem nr 3,

**§ 5.** Objasnienia do Uchwały stanowią załącznik nr 4.

**§ 6.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

**§ 7.** Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia i podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

**Walentyna Timofiejuk**

## Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIII/.../17

Rady Gminy Narew

z dnia 30 stycznia 2017 r.

**Zmiany w dochodach**

Rodzaj zadania: Poroz. Z JST							
Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
<b>bieżące</b>							
750			Administracja publiczna	0,00	0,00	16 462,00	16 462,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75053		Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie	0,00	0,00	16 462,00	16 462,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2330	Dotacje celowe otrzymane od samorządu województwa na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00	0,00	16 462,00	16 462,00
<b>bieżące razem</b>				<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>16 462,00</b>	<b>16 462,00</b>
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Rodzaj zadania: Własne							
Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
<b>bieżące</b>							
<b>bieżące razem</b>				<b>11 201 321,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>11 201 321,00</b>
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>majątkowe</b>							
<b>majątkowe razem</b>				<b>2 127 422,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>2 127 422,00</b>

			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 817 422,00	0,00	0,00	1 817 422,00
Rodzaj zadania: Zlecone							
Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
<b>bieżące</b>							
<b>bieżące razem</b>				<b>3 194 410,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>3 194 410,00</b>
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>Ogółem:</b>				<b>16 523 153,00</b>	<b>0,00</b>	<b>16 462,00</b>	<b>16 539 615,00</b>
			<b>w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</b>	<b>1 817 422,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>1 817 422,00</b>

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXIII/.../17  
Rady Gminy Narew  
z dnia 30 stycznia 2017 r.

Zmiany w wydatkach

Rodzaj zadania: POROZ z JST																					
Dział	Rozdział	Nazwa		Plan	Wydatki bieżące	Z tego												Wydatki majątkowe	z tego:		
						wydatki jednostek budżetowych,	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 p kt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym:		zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.				
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;							na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,						
750		Administracja publiczna		przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	16 462,00	16 462,00	3 912,00	1 061,00	2 851,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	16 462,00	16 462,00	3 912,00	1 061,00	2 851,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	75053	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie		przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	16 462,00	16 462,00	3 912,00	1 061,00	2 851,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	16 462,00	16 462,00	3 912,00	1 061,00	2 851,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	12 550,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	12 550,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	72,00	72,00	72,00	72,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	72,00	72,00	72,00	72,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		4120	Składki na Fundusz Pracy	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	3,00	3,00	3,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	3,00	3,00	3,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	986,00	986,00	986,00	986,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	986,00	986,00	986,00	986,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	2 851,00	2 851,00	2 851,00	0,00	2 851,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	2 851,00	2 851,00	2 851,00	0,00	2 851,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Wydatki razem:				przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	16 462,00	16 462,00	3 912,00	1 061,00	2 851,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	16 462,00	16 462,00	3 912,00	1 061,00	2 851,00	0,00	12 550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Rodzaj zadania: Własne																					
Dział	Rozdział	Nazwa		Plan	Wydatki bieżące	Z tego												Wydatki majątkowe	z tego:		
						wydatki jednostek budżetowych,	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 p kt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym:		zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.				
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;							na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,						
10		Rolnictwo i łowiectwo		przed zmianą	59 114,00	59 114,00	59 114,00	0,00	59 114,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zmniejszenie	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	49 114,00	49 114,00	49 114,00	0,00	49 114,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	1095	Pozostała działalność		przed zmianą	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				



		4300	Zakup usług pozostałych	po zmianach	40 000,00	40 000,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
750		Administracja publiczna		po zmianach	40 000,00	40 000,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	1 865 931,00	1 838 431,00	1 713 911,00	1 442 133,00	271 778,00	0,00	124 520,00	0,00	0,00	0,00	27 500,00	27 500,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-9 000,00	-9 000,00	-9 000,00	-2 000,00	-7 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	112,00	112,00	112,00	112,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	1 857 043,00	1 829 543,00	1 705 023,00	1 440 245,00	264 778,00	0,00	124 520,00	0,00	0,00	0,00	27 500,00	27 500,00	0,00	0,00	
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)		przed zmianą	1 650 594,00	1 623 094,00	1 617 894,00	1 397 133,00	220 761,00	0,00	5 200,00	0,00	0,00	0,00	27 500,00	27 500,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	1 648 594,00	1 621 094,00	1 615 894,00	1 397 133,00	218 761,00	0,00	5 200,00	0,00	0,00	0,00	27 500,00	27 500,00	0,00	0,00	
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	przed zmianą	15 000,00	15 000,00	15 000,00	0,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	13 000,00	13 000,00	13 000,00	0,00	13 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	75053	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie		przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	112,00	112,00	112,00	112,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	112,00	112,00	112,00	112,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	98,00	98,00	98,00	98,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	98,00	98,00	98,00	98,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4120	Składki na Fundusz Pracy	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	14,00	14,00	14,00	14,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	14,00	14,00	14,00	14,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	75095	Pozostała działalność		przed zmianą	120 437,00	120 437,00	84 917,00	45 000,00	39 917,00	0,00	35 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00	-2 000,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	113 437,00	113 437,00	77 917,00	43 000,00	34 917,00	0,00	35 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4100	Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne	przed zmianą	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	43 000,00	43 000,00	43 000,00	43 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4430	Różne opłaty i składki	przed zmianą	28 000,00	28 000,00	28 000,00	0,00	28 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-5 000,00	-5 000,00	-5 000,00	0,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	23 000,00	23 000,00	23 000,00	0,00	23 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		przed zmianą	171 958,00	171 958,00	171 458,00	38 891,00	132 567,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-4 612,00	-4 612,00	-4 612,00	0,00	-4 612,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	167 346,00	167 346,00	166 846,00	38 891,00	127 955,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	75412	Ochotnicze straże pożarne		przed zmianą	171 958,00	171 958,00	171 458,00	38 891,00	132 567,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-4 612,00	-4 612,00	-4 612,00	0,00	-4 612,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	167 346,00	167 346,00	166 846,00	38 891,00	127 955,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4300	Zakup usług pozostałych	przed zmianą	35 000,00	35 000,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-4 612,00	-4 612,00	-4 612,00	0,00	-4 612,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	30 388,00	30 388,00	30 388,00	0,00	30 388,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
851		Ochrona zdrowia		przed zmianą	93 920,00	93 920,00	57 440,00	12 000,00	45 440,00	12 000,00	24 480,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

855		Rodzina	po zmianach	2 000,00	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			przed zmianą	30 128,00	30 128,00	30 128,00	0,00	30 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	85504	Wspieranie rodziny	po zmianach	28 128,00	28 128,00	28 128,00	0,00	28 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			przed zmianą	30 128,00	30 128,00	30 128,00	0,00	30 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	po zmianach	28 128,00	28 128,00	28 128,00	0,00	28 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	30 128,00	30 128,00	30 128,00	0,00	30 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	po zmianach	28 128,00	28 128,00	28 128,00	0,00	28 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			przed zmianą	2 111 525,00	1 928 525,00	1 920 625,00	518 955,00	1 401 670,00	0,00	7 900,00	0,00	0,00	0,00	183 000,00	183 000,00	160 000,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-13 345,00	-13 345,00	-13 345,00	-4 000,00	-9 345,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	26 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26 500,00	26 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	po zmianach	2 124 680,00	1 915 180,00	1 907 280,00	514 955,00	1 392 325,00	0,00	7 900,00	0,00	0,00	0,00	209 500,00	209 500,00	160 000,00	0,00	0,00		
			przed zmianą	147 075,00	147 075,00	146 675,00	56 581,00	90 094,00	0,00	400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	po zmianach	145 075,00	145 075,00	144 675,00	54 581,00	90 094,00	0,00	400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	3 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	90002	Gospodarka odpadami	po zmianach	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			przed zmianą	297 625,00	297 625,00	296 625,00	47 031,00	249 594,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	po zmianach	295 625,00	295 625,00	294 625,00	45 031,00	249 594,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	37 445,00	37 445,00	37 445,00	37 445,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	90006	Ochrona gleby i wód podziemnych	po zmianach	35 445,00	35 445,00	35 445,00	35 445,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			przed zmianą	16 400,00	16 400,00	16 400,00	1 200,00	15 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-3 500,00	-3 500,00	-3 500,00	0,00	-3 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4300	Zakup usług pozostałych	po zmianach	12 900,00	12 900,00	12 900,00	1 200,00	11 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	9 000,00	9 000,00	9 000,00	0,00	9 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-1 500,00	-1 500,00	-1 500,00	0,00	-1 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	po zmianach	7 500,00	7 500,00	7 500,00	0,00	7 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	3 000,00	3 000,00	3 000,00	0,00	3 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00	0,00	-2 000,00	0,00	0,00	0,00	0							

						wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;			z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 p kt 2 i 3	i gwarancji				z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pk t 2 i 3,	wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.
Wydatki razem:		przed zmianą	3 194 410,00	3 194 410,00	200 680,00	143 638,00	57 042,00	0,00	2 993 730,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		po zmianach	3 194 410,00	3 194 410,00	200 680,00	143 638,00	57 042,00	0,00	2 993 730,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXIII/.../17

Rady Gminy Narew

z dnia 30 stycznia 2017 r.

### Zadania inwestycyjne w 2017 roku

Jednostka organizacyjna realizująca program Urząd Gminy Narew

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji	Ogólna wartość zadania	Planowane wydatki					Rok 2018
							rok 2017 (9-12)	z tego źródła finansowania				
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	
1.	600	60016	6050	Modernizacja ulicy we wsi Odrynki.	2015 - 2017	299 211	282 000	56 400	225 600			
2.	600	60016	6050	Modernizacja ulicy we wsi Soce o dł. 1km	2015 - 2017	519 610,99	500 000	100 000	400 000			
3.	600	60016	6050	Modernizacja ulicy we wsi Lachy	2015 - 2017	181 896,91	164 476	164 476				
4.	600	60016	6050	Przebudowa drogi gminnej położonej na działkach 742/2 i 743/1 w obrębie geodezyjnym Rybaki, wieś Gramotne, na odcinku od drogi powiatowej nr 1634 do granicy z drogą Lasów Państwowych, w km. rob. 0+000 – 1+210	2016 - 2017	400 000	395 057	124 287	70 770	200 000		
5.	600	60016	6050	Przebudowa, modernizacja drogi we wsi Tyniewiczze Małe poprzez wykonanie asfaltowej nawierzchni na drodze od mleczarni do szosy	2017	31 172	31 172	31 172				

				Narew – Bielsk Podlaski (na drodze koło dawnej mleczarni) – zadanie realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego								
6.	750	75023	6060	Zakup sprzętu komputerowego do urzędu.	2017	11 000	11 000	11 000				
7.	700	70005	6057 - 6059	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Narwi	2015 – 2017	2 114 901	2 074 991	124 500	497 997		1 452 494	
8.	700	70005	6057 - 6059	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Narwi	2015 - 2017	333 333	327 040	98 112			228 928	
9.	801	80195	6050	Modernizacja kuchni w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Narwi	2017	50 000	50 000	50 000				
10.	801	80195	6050	Modernizacja korytarza w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Narwi	2017	55 000	55 000	55 000				
11.	900	90095	6067-6069	Zakup 2 szt. agregatów prądotwórczych	2017	160 000	160 000	24 000			136 000	
12.	900	90095	6060	Zakup kosiarki 22-konnej	2017	17 000	17 000	17 000				
13.	900	90095	6060	Zakup 2 szt. kos spalinowych	2017	6 000	6000	6 000				
14.	750	75023	6060	Zakup oprogramowania do planów zagospodarowania przestrzennego oraz obsługi rozliczeń po centralizacji p. VAT	2017	16 500	16 500	16 500				
15.	926	92695	6050	Budowa placu zabaw dla dzieci zlokalizowanego za budynkiem świetlicy wiejskiej oraz OSP w Trześciance (działka gminna) – zadanie realizowane w ramach	2017	15 398	15 398	15 398				



				Funduszu Sołeckiego								
16.	926	92695	6050	Budowa placu zabaw dla dzieci, który będzie mieścił się za świetlicą wiejską, po uprzątnięciu terenu i przygotowaniu w miejscowości Łosinka – zadanie realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego	2017	14 572	14 572	14 572				
17.	900	90095	6060	Zakup kotłowni olejowej do budynku świetlicy i OSP w Łosince	2017	26 500	26 500	26 500				
<b>Ogółem</b>						<b>4 252 094,90</b>	<b>4 146 706</b>	<b>934 917</b>	<b>1 194 367</b>	<b>200 000</b>	<b>1 817 422</b>	

## Objaśnienia

### I. Dokonuje się zmian w planie **dochodów** budżetowych:

1. Zwiększenie wysokości dochodów bieżących w wysokości 16.462,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75053 2330 (zadanie realizowane w ramach porozumień z JST) – jest to dotacja celowa przeznaczona na pokrycie kosztów referendum dotyczącego budowy lotniska w województwie podlaskim przyznana na podstawie umowy nr 62/2016 z dnia 20.12.2016 r. zawartej pomiędzy Województwem Podlaskim a Gminą Narew.

### II. Dokonuje się zmian w planie **wydatków** budżetowych:

1. Zmniejszenie wysokości wydatków bieżących w wysokości 10.000,00 zł z kwoty 50.000,00 zł do kwoty 40.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 010 01095 4300.

2. Zmniejszenie wysokości wydatków w wysokości 2.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75023 4360 (opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych).

3. Zmniejszenie wysokości wydatków w wysokości 2.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75095 4100 (wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne).

4. Zmniejszenie wysokości wydatków w wysokości 5.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75095 4430 (różne opłaty i składki).

5. Zmniejszenie wysokości wydatków w kwocie 4.612,00 zł według klasyfikacji budżetowej 754 75412 4300 (zakup usług pozostałych).

6. Zmniejszenie wysokości wydatków w kwocie 2.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 855 85504 4330.

7. Zmniejszenie wysokości wydatków w wysokości:

- 2.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90001 4170 (wynagrodzenia bezosobowe),
- 2.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90002 4010 (wynagrodzenia osobowe pracowników),
- 1.500,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90006 4300,
- 2.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90006 4390,
- 3.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90095 4260,
- 2.600,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90095 4300
- 245,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90095 4410.

8. Zwiększenie wydatków w wysokości:

- 12.550,00 zł – klasyfikacja 750 75053 3030,
- 72,00 zł – klasyfikacja 750 75053 4110,
- 3,00 zł – klasyfikacja 750 75053 4120,
- 986,00 zł – klasyfikacja 750 75053 4170,
- 2.851,00 zł – klasyfikacja 750 75053 4210

W zakresie zadań realizowanych na podstawie porozumień z JST,

- 98,00 zł – klasyfikacja 750 75053 4110,
- 14,00 zł – klasyfikacja 750 75053 4120

W zakresie zadań własnych.

9. Zwiększenie wydatków w wysokości 10.345,00 zł według klasyfikacji budżetowej 851 85154 4300 z przeznaczeniem na przeciwdziałanie alkoholizmowi (zwiększenie to dotyczy rozliczeń dochodów i wydatków tego zadania z roku 2016).

10. Zwiększenie wydatków w wysokości 2.000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 852 85295 4210 z przeznaczeniem na zakup materiałów i wyposażenia w zakresie pomocy społecznej.

11. Zwiększenie wysokości wydatków inwestycyjnych w wysokości 26.500,00 zł według klasyfikacji budżetowej 900 90095 6060 z przeznaczeniem na zakup i montaż kotłowni olejowej do budynków OSP i świetlicy w Łosince.

**III.** Dokonuje się zmiany załącznika inwestycyjnego poprzez dodanie nowego zadania inwestycyjnego określonego w poz. 17 w/w Załącznika.